

maa man, hvis man ikke skal til at forandre Grundloven igen, oprette flere nye Kredse, idet man jo skal sørge for, at de ere omtrent lige store. Og saa vil der blive Anledning til megen Strid og megen Misforstaaelse, idet nogle ville sige: Jamen, dette „omtrent lige store“ gør ikke noget, det har jo tidligere vist sig, da Kredsene ogsaa skulde være omtrent lige store, at man da har hjulpet sig gennem mange Aar, uden at de var det. Dertil er der imidlertid det at sige, at nu er der intet foreskrevet om, at de skulle være lige store, det staar der intet om. Naar et Folketingsudvalg i sin Tid anbefalede at gaa med til det her foreliggende og indføre, at Kredsene skulle være omtrent lige store, men samtidig foreslog, at dette skulde fortolkes med den samme Rummelighed, hvormed Grundlovens Fædre i sin Tid fortolkede deres Bestemmelse, passer det ikke. Thi den Bestemmelse have Grundlovens Fædre ikke haft at rette sig efter. Hvis de havde haft den Bestemmelse, at Kredsene skulde være omtrent lige store, kunde de efter min Mening ikke have foretaget den første Kredsinddeling, som de gjorde. Oprindeligt skulde der være 1 Kreds for omtrent hver 14,000 Mennesker, men samtidig lavede man den mindste Kreds med 9,474 Indbyggere, medens den største havde 17,080. Man kan ikke sige, at de Kredse ere omtrent lige store. — Man kan sige, at der i Bestemmelserne om Hensyntagen til Vælgertallet og Befolkningstætheden, som jeg i og for sig anser for berettigede, kan være en Ventil, der kan bruges til at foretage saadanne Lempelser, at man maaske i nogen Tid kan udsætte at foretage den Omdeling, som man, naar man vil følge Grundlovens Bogstav, som det bliver, hvis dette Lovforslag vedtages, vil være nødt til at gaa til. Jeg tror dog, at det vil medføre megen Vanskelighed, idet man, hver Gang man skal til at gøre Kredsene lige store, vil være nødt til at foretage den Omdeling over hele Landet, som man nu er klar over er meget besværlig.

Den ærede første Taler (Matzen) forlangte paa sit Partis Vegne Indførelse af Forholdstalsvalg, og det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds (Madsen-Mygdal) svarede dertil, at det maatte man vide var umuligt at faa gennemført. Naar det gøres gældende, at det er umuligt, maa man vel gaa ud fra, at Folketinget under ingen Omstændigheder gaar ind derpaa. Motivering er jo meget vel bekendt og blev ogsaa gentagen af det ærede 1ste Medlem

for 7de Kreds. Det var den, at man ikke kan gaa til Forholdstalsvalg for Folketingets Vedkommende, før man faar ophævet den privilegerede Valgret til Landstinget. Med andre Ord, Motiveringen er den, at Landstingets Sættelse foregaar paa en uretfærdig Maade, og som Følge deraf bør Valgmaaden for Folketinget være saaledes, at dette ogsaa kan blive uretfærdigt sammensat. Det forekommer mig, at denne Motivering i Grunden er ganske svag, og jeg tror egentlig heller ikke, at den er klog. Den hævdes jo navnlig fra den Side, som har Flertal i Folketinget, men jeg vil dog sige til de Herrer, der repræsenterer den Betragtning, at de skulle lære af Højre, saaledes som Højre kom til at staa med Hensyn til Indførelse af Forholdstalsvalg ved Borgerrepræsentantvalg i København. Det modsatte Højre sig meget energisk, saa længe det var Flertal; da det blev Mindretal, vilde det gerne have det, men kunde ikke faa det. Den Tid kunde komme, da de, der nu staa som Flertal i Folketinget, vilde ønske, at de havde Forholdstalsvalg.

Imidlertid erkender jeg, at for Øjeblikket kan Forholdstalsvalg ikke gennemføres, det ser jeg meget godt. Men jeg ser egentlig ikke, at det burde være aldeles umuligt at stryge denne sidste Sætning i det foreliggende Forslag, der bestemmer, at hver Valgkreds vælger en blandt dem, der have stillet sig til Valg, hvilken Sætning jo forbyder Anvendelsen af Forholdstalsvalg. Gik den Sætning ud, kunde man, om man i sin Tid skulde komme til en anden Opfattelse end den, man nu har i det andet Ting, indføre Forholdstalsvalg, uden at man behøvede igen at gaa til en Grundlovsforandring. Og skulde man være lige saa sikker, som det ærede 1ste Medlem for 7de Kreds synes at være paa, at det aldrig skete, at man kom til den Opfattelse, var der jo ingen Skade sket derved, thi man fik ikke Forholdstalsvalg, før ogsaa det andet Ting var gaaet med dertil.

Jeg erkender, at som Stillingen er, maa man se at enes om et Forslag som dette, og man vil blive nødt til at give Afkald paa sine særlige Ønsker om, hvad der bør staa deri. Men jeg vil dog sige, at naar jeg til sidst kommer til at stemme for dette Forslag, hvis vi ikke kunne faa andet, saa er det i Erkendelse af, at en Forandring er nødvendig, og at det ikke i Øjeblikket er muligt at opnaa noget mere tilfredsstillende.